

Eesti Majandus

Tööstuse, kaubanduse ja rahanduse ajakiri

4. köide Tallinnas, teisipäeval, 26. veebruaril 1924 Nr. 8 (52)

Sisu:

Toimetuse kommentaar

III. Üleriiklisel kaupmeeste kongressil 10. veebr.
s. a. vastuvõetud resolutsioonid

Sise- ja väljamaa kroonika

Teated ettevõtete tegevusest

Isiklikud teated

Raha- ja kaubaturu ülevaated

Ilmub kord nädalas

Wäljaandja: Eesti Majanduspoliitiline Selts, Tallinnas

Metallitööstus A.-S.
„ILMARINE“
(end. Fr. Viegand)

Tallinn, Rannavärava puistee nr. 21.

Võtab tellimisi vastu. Uued tööd:

1. Kütteseaded põlevkivi, turba, puu ja süte tarvis.
2. Transmissioonid ja nende osad rõngasmäärijate ja kuulilaagrite peal.
3. Aurumasinad, kallad ja igasugused reservuaarid.
4. Naftamootorid „R U S S“.
5. Igasugused vabrikute sisseseaded.
6. „FRANCIS“ turbiinid.
7. Igasugune malm-teras ja vasevalu.

Paranduse tööd:

1. Igasugused aurumasinate ja mootorite parandused ja kordaseadmised.
2. Lokomobiilide, aurukatelde ja nende kütteseadete parandused ja ümberehitused.
3. Vabrikute ja töökodade sisseseadete kokkuseadmine ja käimapanek.
4. Transmissioonide ümberehitused ja parandused.

Igasugused osad saada val tehase ladust.

Kasulik ostukoht

**koolidele, raamatukogudele, kontori-
ritele, kantseleidele ja igähele.**

Täielne koolide varustus.

Joonistusmaterjalid.

Kõik kontortarbed.

**Porteleulle'ld, rahataskud, daamide käekottid,
Reisu- ja käsikohvrid.**

Trükitööde vastuvõtmine.

Hinnad mõistluseta. — Jällemüüjatele protsendid. Koolidele ja raamatukogudele hinnaalandus.

K.O.Ü. „RAHWAÜLIKOOI“

Tallinnas, S. Karja tän. 23. Tel. 6-66.

EESTI MAJANDUS

TÖÖSTUSE, KAUBANDUSE JA RAHANDUSE AJAKIRI

Tellimise hind: aastas Emk. 1000.— Väljamaale Emk. 2000.—
 pooleaastas „ 500.— „ „ 1000.—

Toimetus: Pikk tän. 40, Tallinnas, tel. 29-39 Talitus: Lai tän. 38, Graafline Ühing „Kiri“. Telef. 18-66

4. köide. Tallinnas, teisipäeval, 26. veebruaril 1924. Nr. 8 (52).

Sisu: Toimetuse kommentaar. III. Üleriiklisel kaupmeeste kongressil 10. veebr. s. a. vastuvõetud resolutsioonid. Sise- ja väljamaa kroonika. Teated ettevõtete tegevusest. Isiklikud teated. Raha- ja kaubaturu ülevaated.

Aktiapangad 1. novembril. Riigi statistika keskbüroo andmete põhjal on 1. oktoobrist 1922. kuni 1. novembrini 1923. a. Eesti pangaasutuste äris seis järgmiselt edenenud (milj. mrk.):

raha tarvidust täita aktiakapitaalide suurenduse teel, mille läbi oma kapitaalide protsent aktiapankade bilansis tõusis 13,1 pealt 1. apr. 1922 19,6 peale 1. apr. 1923. Kuid hiljemalt ei saadud seda enam teha.

Ä r i s e i s	Eesti Pank	Era aktia- pangad	Pangakontorid	K o k k u
1. oktoobril 1922. a. . . .	4.876	2.512	2.449	9.836
1. aprillil 1923. a. . . .	6.502	2.951	1.842	11.295
1. oktoobril 1923. a. . . .	7.722	3.392	2.265	13.379
1. novembril 1923. a. . . .	7.926	3.363	2.406	13.705

Sellega on bilanside kasvamine olnud protsentides esimesel ja teisel poolaastal:				
1. okt. 1922 kuni 1. apr. 1923	33 %	18 %	25 %	15 %
1. apr. 1923 kuni 1. okt. 1923	19 %	15 %	23 %	18 %

Viimase kuu jooksul on kasvamine olnud aeglasem Eesti Pangas (2,4%), kuid õige kiire pangakontorites (6%); ainult eraakti-
 apankade bilansid on vähenenud 0,9% võrra. See bilanside kasvamise seisak algas juba septembrikuus. Kui vähemalt analü-
 seerida aktiapankade üldbilansi üksikuid summasid, siis saame piltliku tõenduse selle kohta, et aktiapangad kogu oma tegevust on hakanud koomale tõmbama.

Nimelt oli aktiapankade üldbilans: (vaata lhk. 120).

Need võrdarvud räägivad selget keelt. Püüdes finanseerida tööstust ja kaubandust, on pangad viimase pooleteise aasta jooksul äärmisi jõupingutusi teinud. Seni kui raha-
 turu seisukord lubas, katsuti hädalist sula-

Ehk pankade hoiusummad küll absoluut-
 selt kasvasid, jäi see kasvamine kogu aeg maha üldisest bilanside ja eriti laenude kasvamisest. Läänud aasta 1. oktoobriks olid pankade poolt antud laenud peaaegu kaks korda suuremad kui nende hoiusum-
 mad. Laenude alla on pangad mahutanud ühtelugu suureneva osa oma aktivadest, vähendades sel otstarbel miinimumini oma aktiva korrespondentide arvet. Kuna hoiu-
 summade absoluutne kasvamine viimase kuue kuu jooksul peaaegu seisma on jää-
 nud (kasvamine ainult 50 miljoni) siis oli pankade oma operatsioonide laiendamiseks ainult üks allikas tarvitada — passivlaenud, mis absoluut summamana pankade põhikapi-
 taalist 1. okt. ainult 100 milj. võrra vähem oli.

	1. aprillil 1922. a.	1. oktoobril 1922. a.	1. aprillil 1923. a.	1. oktoobril 1923. a.	1. novembril 1923. a.
Aktiva:					
Kassa	72,4	82,6	133,5	101,7	96,7
Laenud	1.002,1	1.641,3	2.016,2	2.315,2	2.284,6
Korrespond.	277,1	359,8	312,2	299,1	268,0
Passiva:					
Omad kapitaalid	206,5	420,1	579,0	631,4	644,4
Hoiusummad	740,2	1.062,6	1.237,4	1.287,8	1.274,1
Passivlaenud	197,2	266,8	403,9	528,8	498,8
Korrespondendid	214,0	405,0	360,0	423,7	378,8
Bilans	1.584,9	2.511,5	2.951,1	3.392,2	3.363,6

Protsentides üldbilansist oleks nende tähtsamate bilansi summade edenemine järgmine:

Aktiva:					
Kassa	4,6	3,3	4,5	3,0	2,9
Laenud	63,2	65,4	68,3	68,3	67,9
Korrespondendid	17,5	14,4	10,2	8,8	8,0
Passiva:					
Omad kapitaalid	13,1	16,7	19,6	18,6	19,2
Hoiusummad	46,6	42,3	41,9	38,0	37,9
Passivlaenud	12,5	10,6	13,7	15,6	14,8
Korrespondendid	13,5	16,1	12,2	12,5	11,3

Novembri bilansis on märgata uut pööret: kõik üldbilansi summad peale oma kapitaalide näitavad üksikult vähenemist. Võrdlevalt on see vähenemine kõige väiksem hoiusummade juures, millele järgnevad laenud. Kõige rohkem kokku tõmbanud on niihästi aktiva kui passiva korrespondendid ja õige tähtsal määral (30 milj. võrra) passiv-laenud. Nii on aktsiapangad ka oma peal otsekohe tunda saanud Eesti Panga krediitide kitsendamise poliitikat ja on sellest ka oma tegevuse piiramise suhtes viibimata järeldused teinud.

Bruno Spreckelsen †. Neljapäeval sängitati mulda Tallinna börsekomitee sekretär Bruno Spreckelsen, keda muu seas „Eesti Majandus“ leinama jääb kui üht oma esimestest ja andekamatest kaastöölisest, kellel alati midagi oma ja algupäralist oli ütelda. Spreckelsen oli üks neist ärimeestest, kelle huvid ulatasid kaugemale üle

igapäevasuse. Sündinud 13. juunil 1898 suutis ta oma terava ja objektiivse mõistuse ja energia varal ennast kohe pärast kesk-kooli lõpetamist, olles vaevalt 20. aastane, majandusliselt iseseisvaks teha, et hiljem K. Pätsi juhatusel, kes tol ajal börsekomitee esimees oli, börsekomitee sekretärina ja fondi maaklerina fondi börsel organiseerida ja marga vabastamiseks sunni-kurssidest tegevalt kaasa aidata. Kuid raske haigus halvas juba kauemat aega tema tegevust ja rõõvis meilt ühe parema majanduslise jõu veel enne kui ta oma võimisi täiel määral suutis näidata.

Eesti-Läti ühiste tollitariifide väljatöötamine venib pikale. Mitte, et asja kallal loiult tööd on tehtud, vaid nähtavasti on vildakast otsast alustatud. Tolliunioni lepingus oli ette nähtud ühine komisjon, kes tariifid mõlema maa kohta pidi ühtlustama. Komisjoni liikmed on mõlema valitsuse poolt ära nimetatud,

kuid kumbagilt poolt ei kiirustata nähtavasti kokkutulemisega, sest vahe peal on vististi mõlemal pool sisemised sekeldused tekkinud, mis enne lahendamist tarvitavad. Nimelt on kogu tolli-unioni küsimus rahvusvaheliselt pinnalt ära libisenud, kui nii ütelda võiks, klassivõitluse pinnale ilma rahvuse ja kodakondsuse peale vaatamata.

Tõuke andsid suurtöösturid. Meie ei tea, kudas on lugu Läti suurtöösturitega, aga Eesti suurtöösturitest on igatahes teada, et nad ennast suure publikumiga segada ei armasta ja ennast küllalt suureks võimuks peavad, et oma käe peal rahvusvahelisi läbirääkimisi pidada. Nii sõitsid siis vabrikantide esitajad Riiga ja kirjutasid seal mingisuguse tariifilepingu alla, millega nad ise küll rahul ei olla, kuid mida ometi kui lepingut tulla pidada. Nii oli esimene internatsionaal loodud, mis ühise frondina eeltulevatel ametlikkudel läbirääkimistel pidi esinema. See ei oleks vahest seisukorda veel väga raskeks teinudki, kui mitte esimesele internatsionaalile teine kanna pealt ei oleks järgnenud. Nimelt leidsid pärast töösturite kokkulepet ka põllumehed, et neil paras aeg on tulnud niisama oma käe peal tegutsema hakata. Nii sai kerge käega loodud veel teine internatsionaal, ainult selle vahega, et kuna töösturid tollipoliitikas, nii palju kui see nende huvides on, enam-vähem kodus on, ja teavad, mis nad tahavad, seda mitte ütelda ei või meie põllumeestest. Põllumeestel kui niisugustel on vaevalt oma tolliprogramm välja töötatud, ja tänini oli meil arvamine üleüldine, et nende tolliprogramm valitsuse viimases deklaratsioonis väljendatud programmiga ühte läheb. Nii sõitsid meie põllumeeste esitajad Riiga arvatavasti valge lehega ja tulid tagasi paberiga, mis Läti hallparunite huvide eest võitlejad neile olid täis kirjutanud. Sellest, mis Eesti-Läti ühendatud põllumeeste tolliprogrammist avalikuks on saanud, on selge, et kokkulepe on saavutatud mitte üksi kaalu peale pannes kõige elulisemaid Eesti tarvitaja ja tööstuse huvisid, vaid ka Eesti põllumajandusele näib see kokkulepe äärmiselt kardetav olevat. Võttes Läti teraviljakasvatajate sireenide laulu kui puhast hõbedat, ja usaldades nende juttu Lätist kui kartuliturust (sic!) Eestile, on kokku lepitud kõrge teraviljavalmistuse tollikaitse asjus, mis peale paneb Eesti tarvitajale ja Eesti tööstusele kõrge pearaha Kuramaa teraviljakasvatajate kasuks. Vaevalt on ühenduses sellega tarvis meelde tuletada, et niisugune toll on

otsekoheseks hoobiks meie põllumajandusele karjakasvatuse alal.

Meie majanduspoliitika õige siht oleks katsuda ära kasutada Venest sisseveetavat odavat vilja ja loomatoitu karjakasvatuse tõstmiseks, aga mitte hakata kaitsma meie kallist teravilja kasvatust. Vene ajal said sellest meie väikepõllumeeste seltsid varsti aru ja ei lasknud ennast kaua mõisnikkude löa otsas vedada, kes selleks tööd tegid, et vilja differentiaal-tariife Balti sadamatesse kõrvaldada. Kuna aastasaja algul ühe sarnase palve all mõisnikkude kõrval veel Jaan Tõnissoni kui Tartu põllumeeste seltsi esitaja nimi figureeris, muutis Tõnisson õiges äratundmises, kelle kasuks sarnane poliitika võib tulla, varsti oma kurssi ja sest saadik ei olnud Eesti väikepõllumehel ja mõisnikul enam ühte teed. Nüüd, kus meil suurpõllupidamist enam ei ole, on meie väikepõllumeeste esitajad veel palju kaugemale läinud mõisnikkude jälgedes!

Ühtlasi on põllumehed tahtnud ka suuremeelsed olla. Tõstes tollitariife oma (arvatavates) kasudes ja aru saades, et see elukallidust ja ühtlasi ka tööstuse oma hindu tõstab, lubavad nad ka tööstusele kõrgendatud kaitset. Sel puhul on siis ka igal pool, kuhu juure panna võis, juure pandud, nii et ühe asjatundja kokkuvõtte järele tolli koorem tõuseks pärast põllumeeste tariifide maksmapanekut praegusega võrreldes vähemalt kahekordseks. Lisatud on tollisid pea tervel liinil tööstussaadustele, kuid ei ole unustatud ka isegi niisuguseid aineid nagu sool. Et kõike seda tehti Riias paari päeva jooksul, siis tuleb ühte kahest oletada – kas viisid lätlased meie meeste lihtsameelsuse arvel mingisuguse omalt poolt ja oma huvides väljatöötatud programmi läbi, või oli lihtsalt mõlemale poole vaim peale tulnud ja vihuti huupi. Teisiti ei oska enesele seda asja ette kujutada, sest tõsisist tollitariifi ei tee ka kõige paremad asjatundjad ühe-kahe päevaga valmis. Meil ei ole aga teada, et põllumeeste esitajatel mingisugusid ekspersedid neis asjus, millest neil omal aimu ei olnud, kaasas olid.

Kuigi neid tariife, mis nüüd mõnel mehel taskus on, ei saa tõsiselt võtta, on see ometi kurb nali. Börse-komitee initsiatiivil istub nüüd mingisugune komisjon juba kauemat aega ja katsub keskteed leida mõlema internatsionaali nõudmiste vahel. Ja valitsuse poolt määratud komisjon istub ja katsub ka sellessamas sihis midagi teha. Igatahes ei või ta enne lätlastega ühe laua taha istuda, kui tal ei ole oma – Eesti – seisukohta

iga tariifi punkti asjus. Ja kui ta need seisukohad on leidnud, missuguse näoga ja meeleoluga istuvad siis mõlema internatsionaali esitajad rohelise laua taga ja kaitsevad seisukohti, mis mitte nende omad ei ole?

Kui meie suurtöösturitel ja põllumeeste esitajatel vähegi poliitilist takti ja riikluse tunnet oleks olnud, ei oleks nad läinud mitte ülepea-kaela vastastikuseid kokkuleppeid tegema lätlastega ja ennast protokollidega siduma, vaid nad oleks enne katsunud ühist pinda leida Tallinnas. Alles pärast seda oleks võidud vastastikuseid erikonverentsisid pidada.

Nüüd aga jääb üle valitsusel, töösturite ja põllumeeste esitajate seisukohti materjalina tarvitades, ja arvesse võttes muidugi ka tarvitajate seisukohti, omad tariifid välja töötada ja nendega konverentsile minna.

Meiepoolne komisjon peab esitama valitsuse seisukohti selles küsimuses ega tohi ükski komisjoni liige olla seotud mingisuguste era-protokollide ega kokkulepetega, muidu võib tekkida niisugune võimatu seisukord, et komisjoni liikmed üksteise vastu käivaid seisukohti hakkavad kaitsma. Valitsusel ega tema poolt saadetud komisjonil ei ole mingisugust kohustust arvestada mingisuguste era-kokkulepetega. Komisjon saab oma direktiivid valitsuselt ja viimane loomulikult ainult rahvaesituselt.

III. Üleriiklisel kaupmeeste kongressil 10. veebr. s. a. vastuvõetud resolutsioonid.

I. Sisekaubanduse kohta.

III üleriikline kaupmeeste kongress, ärakuulates ettekanded meie sisekaubanduse seisukorra üle, kaaludes järeltusi, mida võiks tuua kaubanduse, kui tähtsama riigi majanduse haru, kitsendamise takistavate määruste läbi, leiab:

1) Eesti kaupmeeskond püsib vankumata vabakaubanduse põhimõttel. Kokkukõlas üldise majanduslise seisukorraga tuleb tingimusi luua, mis kindlustaksid vaba kaubandust Eestis ja võimaldaksid üle Eesti Vabariigi piiride kaupade transporteerimist naabri riikidesse.

2) Kongress asub seisukohal, et riik tollimaksudest omale sissetulekut peab saama, kuid kongress ei saa, rahvamajanduslisest

seisukohast väljaminees, otstarbekohaseks pidada, kui tollisid tõstetakse esimese järgu elutarbete pealt. Tolli tõstmine sellel alal tooks paratamata kaasa elukalliduse, mille järeltused ähvardavateks võiksid muutuda kogu meie sisemisele rahule.

3) Koduriigi tööstus ja kaubandus on kaks lahutamata asja, sellepärast tunnistas kongress tarvilikuks, et kaupmehed ei koormaks omi ladusid üleliia väljamaa kaupadega, vaid täiendaksid neid tarvidust mõõda ja nõudmise kohaselt Eesti tööstuse oma valmistustega.

4) Asudes seisukohal, et kodumaa tööstust kaitsta tuleb, ei saa kongress mõõda minna soovi avaldamast, et kohalik tööstus rohkem turu ja tarvitajate nõudmisi täidaks, mis oma valmistuste kvaliteedi kui ka hindade suhtes väljamaa sarnaste kaupade sisseveo otstarbetuks teeks.

5) Kongress peab loomulikuks, et kõik tellimised, mida kodumaa ettevõtted täita suudavad, neile ettevõtetele peaksid saama antud, hoides sellega asjatut välisvaluuta väljavoolu, kindlustades Eesti rahakursi juhtivate kõikumiste eest ja andes loomuliku arenemise võimalust kodumaa ettevõtetele.

II. Kaubandus-tööstuskoja kohta

Kolmas üleriikline kaupmeeste kongress, ärakuulates ettekannet kaubandus-tööstuskoja kohta, leiab, et mainitud koja asutamise küsimus on juba Eesti Vabariigi alguspäevilt pärit. Kongress tunnistas kõige otstarbekohasemaks eelnõu, mis kaubandus-tööstuse organisatsioonide poolt koja asutamise asjus kaubandus-tööstusministeeriumile on esitatud, kuid praegu ei pea kohaseks ministeeriumi poolt tehtud paranduste vastu vaielda jättes omale vabaduse kaupmeeste keskorganisatsiooni, Liidu, kaudu esitada märgukirja näol riigikogu rühmadele oma vaateid ja soove kaubanduskoja asjus. Kongressi vankumata seisukoht on, et Eestis viibimata ellu kutsutaks kaubandus-tööstuskoda omavalitsuse põhimõttel ja avalik õiguse alusel ja seda seisukohta teeb ta teatavaks seadusandlisele kogule.

III. Väliskaubanduse ja kaubalepingute kohta.

III üleriikline kaupmeeste kongress, arutades Eesti-Läti tolliuniooni küsimust, leiab, et enne tolliuniooni teostamist tuleb ellu viia:

1) sadama-, äri- ja tulumaksu normide ning tolliseadustiku ühtlustamine mõlemate riikide vahel;

2) vastava lepinguga garanteerida niisugused raudteetariifid, mis kaubavedu Tallinnast Eesti vabariigi lõunapoolsetesse punktidesse kallimaks ei teeks kui vastavate kaupade vedu Riiast samadesse punktidesse;

3) vastavate seaduste maksmapanemisega mõlemates riikides kaitsta kaubandust autu võistluse (Unlauter Weltgewerb) vastu.

--

III üleriikline kaupmeeste kongress, läbiarutades Eesti-Läti tollitariifi ühtlustamise küsimust, asub seisukohal, et ühtlased tollinormid praegu Eestis maksvatest normidest mitte kõrgemad ei tohiks olla; kui aga kokkulepet teisiti võimata saavutada, võiksid Eesti-Läti töösturite ühisel kokkuleppel kindlaks määratud normid olla maksimaalsed. Eesti-Läti põllumeeste poolt väljatöötatud tollinormi loeb kongress täitsa vastuvõtmatuks, sest nende läbi kallineks esimese järgu tarbeained mis omakorda üldist elukalliduse tõusu, rahvamajanduse halvatust ja rahutust laialistes rahvakihitides kaasa tooks. Kongress peab mõõda-pääsemata tarviliseks kaupmeeskonnale osavõtu võimaldamise ühiste tollitariifide väljatöötamisest.

--

Arvesse võttes, et Eesti-Vene kaubalepingu sõlmimine, mis peaks sündima kontingent lepingu alusel ja enamsoodustuse põhimõttel, võib positiivseid järeldusi anda vastavate organisatsioonide loomisega, mis võimaldaks meie Eesti äriteestele tegelikult kasutada sõlmitavat lepingut.

--

Inglise turu tähtsust niihästi sisseveo kui väljaveo alal silmas pidades, loeb III üleriikline kaupmeeste kongress sinna kaubanduse esituse määramist soovitavaks.

--

III Eesti kaupmeeste kongress peab tarvilikuks Vabariigi esituse alalhoidmise Rootsis, kuna Rootsi on Eestile kolmandaks väljaveomaaks (peale Inglise ja Saksamaa) ja kuna Eestil ja Rootsil on palju kultuurilisi sidemeid ja sümpaatiid, mille arendamise edenemiseks esituse olemasolu tingimata tarvilik.

--

Väljaveo tõstmiseks tuleb valitsusel leida vastavaid võimalusi ja luua soodsaid tingimusi nii eksportkaupade valmistamiseks kui ka välisturgudele toimetamiseks.

IV. Kaubandusse puutuva seadusandluse kohta.

1) Tshekiseaduse väljaandmine tarvilikuks tunnistada. Rahaministeeriumi tshekiseaduse eelnõu tuleb niimööda ümbertöötada:

- a) et tshekid mitte ainult füüsiliste isikute, vaid ka juriid. isikute ja firmade poolt võivad väljaantud saada;
- b) et tshekiandja ja girandid solidaarselt tshekipidaja ees vastutavad;
- c) et tshekiandja girandi regressikohustus reguleeritud saaks vastavalt Saksa ja Austria tshekiseadustele;
- d) et tsheki maksmata jäämisel trahv mitte ainult tshekipidaja kasuks saaks võetud, vaid ka riigi kasuks;
- e) et tshekimaksja ka ettenäitaja nimele väljaantud tsheki maksmisel kviteerimist võib nõuda;
- f) et osaline maksu vastuvõtmine oleks kokkukõlastatud maksva Balti eraseaduse määrustega;
- g) et maksmise äramuutmine ainult peale ettepaneku tähtaja tuleb lubatavaks tunnistada.

2. Laevahüpoteeği süsteemi rutulist sisseseadmist tarvilikuks tunnistada.

3. Laevade mõõtmise ning meripiiride kindlaksmääramise seaduste väljaandmist tarvilikuks tunnistada.

4. Rahaministeeriumi tempelmaksu seaduse eelnõu praegusel kujul mitte vastuvõetavaks tunnistada.

5. Laeva ja puudamaksu seaduse väljaandmist seadusandlises korras tungivalt tarvilikuks tunnistada.

6. Pärandusmaksu seaduse eelnõu praegusel kujul mitte vastuvõetavaks tunnistada, eriti mitte soovitavaks tunnistada maksuvõtmist päranduste tom-pude pealt ja maksu kindlaksmääramise andmine maksuorganide kätte.

V. Krediidi kohta.

III üleriikline kaupmeeste kongress avaldab soovi, et praeguse laenuprotsendi ülemäär seaduslises korras saaks kindlaks määratud, mis hoiaks ära asjataid sekeldusi ja arusaamatusi.

VI. Kaupmeeste organiseerimise kohta.

Kaupmeeste kongress, tähele pannes, et tänini seaduslikult kinnitatud kaubandustööstuse esitus puudub, tunnistab kongress tarvilikuks et kõik küsimused, mis Vabariigi valitsuse ja tema keskasutuste ning kaupmeeskonna vahel lahendada tulevad, ühise keskorganisatsiooni kaudu lahendatud oleksid. Kongress märgib, et üksikud pööramised üksikute kaupmeeste poolt, kui ka keskasutuste pööramised üksikute kaupmeeste poole riigimajanduslikult soovitavaid järeldusi ei anna. Eriti leiab kongress, et kaugeleulatavatest lepingu sõlmimistest kaupmeeste keskorganisatsiooni esitajad peaksid osa võtma, abiks olles valitsuse asutustele ja rahuldades seltskonna nõudeid ja arvamisi neil aladel.

Kaupmeeste keskesituse ülesanneteks peaks olema peale kaupmeeste kutseühvide kaitsemise veel kaubandusmoraali, kaubandustehnika ja kaubandushariduse edendamine.

Muude maade eeskujul peaks Eesti kaupmeeskond ka üldkultuurilisi püüdeid toetama, sest temal on selleks kõige rohkem ainelisi võimalusi ja nendele vastavalt ka moraalseid kohustusi.

Eesti kaupmeeste kongress soovib edendada piirituse tehnilist ümbertöötamist ja selle produktide väljavedu, et sel teel suurendada sissetulekuid alkoholi ümbertöötamisproduktide väljaveost. Et piirituse ümbertöötamist edendada ja piirituskaupade väljavedu soodustada, tuleb piiritust ümbertöötamiseks müüa väljaveo hindadega.

Eesti III üleriikline kongress leiab, et alkoholi tarvitamine kõrvaldab õige suure hulga kapitaali harilikust kaubanduslikust ringkäigust ja halvab rahva majanduslikku elu, tervist ja moraali üldiselt, ja esineb sellepärast sooviavaldusega Vabariigi valitsuse ja Riigikogu ees, et praegused alkoholi müügiseadused saaksid reviderimisele võetud.

Bibliograafia.

Tähtsamad majanduslikud kirjutused Eesti ajakirjanduses.

Prof. E. Berendts. Kogukondlistest maksumustest. „E. Politseileht“, 12. veebruar. 1924, nr. 6 (114).

H. A. Piirituse ja alkoholiste jookide müügi seaduseelnõu. „Maa-Omavalitsus“, jaanuar 1924. nr. 1.

Prof. Dr. Berendts. Linnade tulude allika- test. „Majaomanik“, nr. nr. 14 (6), 15 (7).

Zum Thema „Wertbeständige Darlehen“. „R. Bote“, 15. veebruar. 1924, nr. 39.

B. P. Rahahulk Europas ja Eestis. „Pvlt“, 16. veebruar. 1924, nr. 45.

Prof. Gustav Cassel, Djuroholm (Schveden). Gedanken über Valutastabilisierung. „R. Bote“, 18. veebr. 1924, nr. 41.

Homo oeconomicus. Eesti-Läti kaubandus. „Kaja“, 21. veebruar. 1924, nr. 50.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Ühistegevusleht“ nr. 1 — jaanuar 1924. Eesti ühistegelaste häälkandja. Eesti ühistegelise liidu väljaanne.

„Eesti Politseileht“ nr. 6 (114) — 12. veebr. 1924. Administratiiv-õigusline ajakiri.

„Agronomia“ nr. 2 — 1924. Põllumajanduse ja loomateravishoju ajakiri. Eesti agronomide ja loomataarstide seltside väljaanne.

„Maa-Omavalitsus“ nr. 1 — jaanuar 1924. Eesti Maakondade Liidu häälkandja.

„Majaomanik“ nr. 14 (6) — 9. veebr. 1924. Eesti majaomanikkude seltside liidu ja Tallinna majaomanikkude seltsi väljaanne.

„Laevandus“ nr. 11–12 (43–44) — 1923. Mereasjanduse seltsi „Laevanduse“ väljaanne.

„Sõdur“ nr. 5–7. veebruar. 1924. Sõjaasjanduse ajakiri. Kindralstaabi valitsuse väljaanne.

„Majaomanik“ nr. 15 (7) — 16. veebruar. 1924. Eesti majaomanikkude seltside liidu ja Tallinna majaomanikkude seltsi väljaanne.

„Eesti Raudtee“ nr. 1 — 1924. K/Ü. „Eesti Raudtee“ väljaanne.

„Sõdur“ nr. 6–16. veebr. 1924. Kindralstaabi Valitsuse väljaanne.

Kroonika.

Eesti.

Eesti-Daani kaubaleping. Neil päivil astus Eesti-Daani kaubaleping jõusse. Lepingu tekst on ilmunud Riigi T. nr. 18/19 31. jaan. Esimeses osas kindlustatakse mõlemale poole kaubanduslikul, tööstuslikul ning laevasõidu alal enamsoodustuslik käsiflusi. Samuti maksab enamsoodustuse põhimõtte ka tollimaksude kohta. — Mis puutub viimasesse, siis omab Daani selles suhtes kõik alandused, mis meie varem sõlmitud lepingutes teistele riikidele annud. Meie omalt poolt aga sama enamsoodusliku põhimõtte järele Daanilt tollimaksu alandusi ei võida, sest Daanil puuduvad konventsionaal-tariifilised lepingud.

Kokkuleppe teine lõige lubab laevanduse alal rahvusliku käsiflusi, erandades aga kalaasjandust, rannasõitu ja kodumaa laevachituse alal antavaid hõlbustusi. Transiidi vabadus kindlustatakse samal määral, nagu see läbiveo maa ehk enamsood riigi kaupadele lubatud. Lõpuks reserveerib Eesti omale soodustused mis ta naaberriikidele või Soomele ja Leedule annud ehk edaspidi annab, mida Daani omalt poolt ka Rootsi, Norra ja Saksamaa suhtes teeb. — Käesolev kokkulepe pole mingisugune laialatuslik majandusleping, pea tähtsus seisab temal aga selles, et ta seni faktiliselt maksvat vahekorda juriidiliselt reguleerib, ja vastastikuse kaubandusliku läbikäimise arenemiseks kindla aluse paneb.

Tallinna sadama tegevus detsembrikuul I. a. (Riigi statistika keskbüroo andmetel). Detsembrikuul jooksul tuli Tallinna sadamasse kaugesõidult 82 auru-laeva, 16 purjelaeva ja 30 mootorlaeva, üldse 44.287 netto rgt. mahutavusega. Samal kuul läks välja kaugesõidu laevu: 116, üldse 40.070 netto rgt. mahutavusega. Rannasõidu laevu tuli sisse 77 ja läks välja 82. Viimaste rannasõidu laevade mahutavus oli üle 6 tuh. netto rgt.

Rahvusline lipp	Tuli sadamasse		Läks sadamast	
	Arv	Mahu n. rg. t.	Arv	Mahu n. rg. t.
Eesti	65	10915	50	7388
Daani	2	1239	5	4024
Danzig	—	—	1	159
Inglise	11	7808	10	6172
Läti	1	281	—	—
Norra	1	269	1	269
Poola	1	91	—	—
Prantsuse	1	813	2	1609
Rootsi	4	876	3	638
Saksa	25	18241	25	13479
Soome	17	3734	18	3942
Ühisriigid	—	—	1	2390
Kokku	128	44267	116	40070

Tallinna sadama tegevus 1923. a. (Riigi statistika keskbüroo andmetel). 1923. a. jooksul tuli Tallinna sadamasse kaugesõidult 1109 auru-laeva, 280 purjelaeva, 249 mootorlaeva, 19.143 netto rgt., 9 praami, 2.413 netto rgt. ja 3 jäälõhkujat, 3619 netto rgt. Samal ajal läks välja kaugesõidu laevu: 1722, üldse 652.087 netto rgt. mahutavusega. Rannasõidu laevu tuli sisse 2754 ja läks välja 2693. Viimaste kaugesõidu laevade mahutavus oli üle 136 tuh. netto rgt.

Rahvusline lipp.	Tuli sisse.		Läks välja.	
	Arv.	Mahut. n. rgt.	Arv.	Mah. n. rgt.
Eesti	657	111.345	734	105.162
Belgia	2	2.507	2	2.507
Daani	59	46.630	55	44.769
Danzig	5	1.043	4	1.013
Greeka	2	1.461	2	1.461
Hollandi	6	1.047	9	1.721
Inglise	87	93.867	87	90.675
Läti	15	4.438	15	4.562
Meemeli	1	437	1	437
Norra	22	19.371	23	19.994
Poola	4	1.291	3	1.200
Prantsuse	17	13.502	17	13.502
Rootsi	77	16.065	68	14.065
Saksa	355	207.983	351	200.341
Soome	321	114.025	328	114.294
Ühisriikide	6	17.597	7	20.879
Vene	14	15.467	14	15.467
Leedu	—	—	1	98
Kokku: 1.650	668.076	1.722	652.087	
1922 a. 1.766	749.193	1.792	734.894	

Ametlikud teated kaubandustööstus-ministeeriumilt.

Eesti.

Kanamunade väljavedu Eestist 1923. a. 1923. aasta jooksul on põllutööstusministeeriumi väljaveo kontroll-komisjon järele vaadanud ja väljaveoks kõlblikuks tunnistanud 4.121.140 kanamuna, neist 1,1 miljoni esimesel poolaastal ja üle 2,98 miljoni teisel poolel.

Need andmed näitavad, kui võrd on meie kanamunade eksport suurenenud—1923. aasta teisel poolel on rohkem mune väljamaale saadetud, kui tervel 1922. aastal kokku.

Kuna Eestis kanade pidamine enamasti kõrvaline majapidamise haru on ja tema peale palju rõhku ei panda, näitavad need arvud, et viimasel ajal huvi kanade pidamiseks hakkab siiski tõusma.

Kui suur lähtsus on meil kanade pidamisel ja kui suur kasu võib sellest saada, näitavad järgmised arvud:

Keskmine eksport-muna hind oli 1923. aastal 8 Emk., seega väljaveetud munade üldväärtus tõuseb kuni 33 milj. Emk. (Riigi statistika keskbüroo andmetel isegi 37,5 milj. Emk.) See teeb meie üldväljaveost umbes 0,6% välja.

Rehkendades kuipalju mune on Eestist välja läinud ühe elaniku ja majapidamise kohta, leiame, et see väljavedu võiks kergesti mitmekordseks kasvada. Terve 1923. a. jooksul on välja veetud:

- Ühe elaniku kohta 3,7 muna
- Ühe maal asuva elaniku kohta . 5,2 muna ja
- Ühe majapidamise kohta umbes 27 muna.

Väljaläinud munade hulgest oli:

1. sorti 972.900 muna
2. sorti 3.074.480 muna ja
3. sorti 73.720 muna.

Teise sordi munade rohkus (73% üldrust) on seletatav sellega, et meil peetakse enamasti harilikke (maafõugu) kanu. Tõu parandamisega tõuseb ka kindlasti 1. sordi munade arv.

Niisama kanade tõust ja pidamise viisist (talvel külmades ruumides, mitte kohane toitmine jne.) oleb munade väljaveo hooaeg – suuremal hulgal eksporteeritakse munad augusti-septembrikuust kuni aasta lõpuni, kuna aasta algul eksport on peaaegu seisma (1921. a. munade väljavedu algas alles juulikuus, 1922. a. maikuus). Ka siin on paranemist märgata, sest 1923. a. esimesel poolel veeti üle miljoni kanamuna välja.

Maad, kuhu Eesti munad saadetakse (tuhanded tk.)

	1922. a.	1923. a.
Rootsi	2.395	3.435
Soome	88	621
Inglismaale	302	61
Saksamaale	—	4
Belgiasse	11,5	—

Suurem munade väljaveoõri on p. m. ühisus „Estonia“, kelle poolt on 1923. a. 1.139 760 muna väljamaale toimetatud. Peale p. m. ü. „Estonia“ munade väljaveo alal on tegevad firmad: „Einpaul“, „Kodulind“, „Estoferra“, „H. Claessen“, „Hindreus ja Vikström“, „Artos Limited“ ja „Tönisson“.

Kanamunade turuhinnad Tallinnas 1923. aastal (ühe paari muna eest):

(Tallinna linnavalitsuse andmed).

	1923. a.	1922. a.
Januar	14–21	22–28
Veebruar	16–23	21–30
Märts	17–25	15–23
Aprill	10–16	10–18
Mai	10–14	8–11
Juuni	10–13	9–12
Juuli	10–13	9–11
August	12–16	11–12
September	15–20	11–17
Oktoober	15–20	17–25
November	17–22	18–25
Detsember	15–21	17–23

Määrused kartulite väljaveo ja sisseveo kohta Eestis. Sõja järel seisis kartulite väljavedu Eestist täiesti. Alles 1921. a. anti määrus (Riigi Teat. nr. 23–1921.), mis luba andis kartulid 1921. a. kevadel ja suvel välja vedada. Väljaveomaksuks pd. pealt oli määratud 10 marka.

Esimeses väljaveotariifis (Riigi Teat. nr. 44–1921.) on kartulite väljavedu ilma iseäralise lubata ja tunnistaseta ette nähtud. Niisama oli uuesti avaldatud tariifis, mis 1922. a. 10. aprillist peale maksma oli pandud (Riigi Teat. nr. 51–1922. a.)

Selsamal 1922. a. hiljem antud määruses tollitariifi täiendamiseks (Riigi Teat. nr. 96/97–1922. a.) seisab märkus, et kartulid lastakse välja ainult põllutööstusministeeriumi tunnistuste põhjal, kui nad välja

veetakse maadesse, kus niisuguseid tunnistusi nõutakse tõenduseks, et kartulid haigustest vabad on.

Sisseveo tariifi tuli märkus, et kartulid ainult põllutööstusministeeriumi tunnistuse põhjal sisse lastakse, tariifi täiendava määrusega, mis 15. aug. 1922. a. maksma hakkas (Riigi Teat. nr. 101/102–1922. a.)

Tariifis, mis 25. jaan. 1924. a. saadik maksab, on need mõlemad märkused sees (Riigi Teat. 4/5–1924.). Selle tariifi järele sisseveetavate kartulite tolliraha ei võeta Väljaveetavate kartulite pealt võetakse iga kilogr. pealt (brutto) 0,005 kuldfranki (kuldfrank praegu = 75 Emk. arvatud) tolliraha.

Juhinõõrid kartulite välja- ja sisseveo järevalve kohta (Riigi Teat. nr. 115/116–1922. a.) nõuavad, et kartulite eksportõõrid põllumajanduse peavalitsusele teadaande peavad andma, kui kartulid tahavad välja viia. Kontrolli toimetavad järevalve inspektorid. Järelevaatusel võetakse juhuslikult valitud kohtadelt 5 kotti iga 100 kotti hulgest ja vaadatakse kottid hoolastati läbi. Kui leidub kartulivähjast tabatud kartulid, siis saadetakse proovid fütopatoloogia jaama analüüsiks, kaup aga peetakse kinni kuni vastava korralduseni.

Kartulid lastakse läbi, kui selgub, et:

- a) nad on täiesti vabad kartulivähjast (*Zynchytrium endobioticum*) ja pärit maakonnast, kus kartulivähka ette ei tule;
- b) nad ei sisalda üle 40% külmavõetud, mehaaniliselt vigastatud, mädanenud (*Phytophthora*, *Fusarium*), kärnaseid (*Rhizoctonia*, *Spongospora*, *Actinomyces*) ja bakterioosist tabatud kartulid, ja
- c) nad on uutesse kottidesse, kastidesse ehk muudesse alalhoidmise nõudesse pakitud.

Kartul loetakse kärnaseks, kui vähemalt 1/8 pinda kärnaplekkidega on kaetud.

Läbilastavate kartulite kohta antakse tunnistus ja kottide ehk kastide külge kinnitamiseks teatelehed. Kõik kottid ekk teised pakkimise abinõud plombeeritakse järevalve poolt kinni.

Needsamad juhinõõrid käivad ka sisseveetavate kartulite kohta.

Tallinna Näitus-Messe 1924. a. Tööstuskaubandusline näitus-messe peetakse Tallinnas 14–25. juunini k. a. ära.

Näitus-messel võivad esineda niihästi Eesti kui ka välisriikide töösturid ja kaupmehed oma tööstussaaduste ja kaupadega.

Näitus-messe aeg on nii valitud, et osavõtjad võivad ka Eesti naaberriikide messedest (Helsingis 1–6. juulini, Riias 20. juulist 3. augustini) osa võtta.

Näitus-messe toimepaneku kohaks on senine näituseaed Tallinnas Balti raudtee jaama läheduses ja aiaga ühenduses olev Rannavärava mägi. Tarvilikul korral avatakse mõned osakonnad linnas sellekohastes ruumides.

Ülesandmisi näitus-messel osavõtmiseks võetakse 15. maini vastu.

Näitus-messe korraldaja on a/s „Näitus“. Ülesandmised tulevad temale saata. Aadress: a/s „Näitus“, Vana Viru uul. nr. 12, Tallinn, Eesti.

Osakonnad Tallinna näitus-messel:

1. Tekstiilitööstuse saadused: riie, värvitud riie, valmisriided (õlikonnad) riidel väljaõmmeldud ja fikitud tööd, kübarad, pitsid, korvnahad jne.
2. Nahatööstuse saadused: valmistatud nahad, hobuseriistad, jalanõud, reiskohvrud, portefeullid jne.
3. Puutööstuse saadused: mööbel, punumise tööd, puust valmistatud pakimismaterjalid jne.

4. Masinaehitus ja mehaanika: a) jõumasinaid, b) tööstusmasinaid, c) põllutöö- ja piimaasjanduse masinaid, veskid.

5) Liikumise abinõud: jõuvankrid (automobiilid), sõiduvankrid, saanid, jalgrattad jne.

6. Metallitööstuse saadused: raua- ja lukusepatööd, plekitööd, tööstistad.

7. Ehitusmaterjalid ja plaanid: a) puumaterjalid, b) telliskivi, tsemment, lubi jne.

8. Kütetained: põlevkivi, turvas, kivisüsi, põlevad õlid jne.

9. Laevasõidu ja kalanduse tarberistad.

10. Tselluloosi-, paberi- ja papitööstuse saadused: paberimass, paber, papp, paberist valmistatud tarbeasjad, raamatukõitmine jne.

11. Spordi-, jahiristad ja mänguasjad, dekoratsioonid ja pirotehnilised asjad jne.

12. Majapidamise- ja köögiriistad.

13. Elektri- ja elektrotehnika.

14. Savi-, keraamika-, klaasi-, sarve-, luu- ja harjatööstuse saadused.

15. Tubaka- ja paberostitööstuse saadused.

16. Trüki-, graafika- ja päevapilditööstuse saadused.

17. Kulla-, kella- ja graveerimistööd.

18. Arstiriistad, optika, peeninstrumendid ja terivishoiu abinõud.

19. Muusikariistad.

20. Keemiatööstuse saadused: seebid, lõhnaõlid, kosmeetilised ja farmatseutilised preparaadid.

21. Ümbertöötatud põllutöö saadused, sõõgi, joogi ja maitseained, piimasaadused, vorstid, munad, leib, kala, liha, puu- ja aiavilja konservid jne.

22. Õpevahendid, kirjutusmaterjalid, kunstmaali ehk joonistustööd, kirjastus, reklaam, statistika jne.

Põllumajanduse ja tööstuse näitus Tartus.

Tartus tuleb põllumajanduse ja tööstuse näitus tänavu aasta augustikuu lõpul ehk septembrikuu algul. Näituse päevad ei ole veel kindlaks määratud.

Norra.

Norra tollikõrgendus. Nagu varemalt juba teatatud, tõsteti Norra Stortingi 7 detsembri 1923. aasta otsuse põhjal Norra tollimaksud 79⁰/₀ võrra. Tollikõrgendus on ajutine, kuna küsimus lõpulikuks lahendamiseks sellekohasele Stortingi komisjonile arutada anti. Nüüd on komisjon oma töö lõpetanud.

Nagu näha, on ka komisjonis suured vaadete lahkiminekud edasi kestnud, sest kommunistid on kõvasti kullatolli vastu; pahema tiiva esitajad hääletavad küll valitsuse ettepaneku poolt, kuid nõuavad suhkru ja kohvi tollide alandamist. Et seeläbi tekkinud puudujääki katta, teevad nad ettepaneku lüksusainete ja autode sisseveo tolli veel tõsta. Kuid nende ettepaneku vastuvõtmisel väheneks tolli sissetulekud 9 miljoni Norra krooni võrra, võrreldes valitsuse ettepanekuga. Ka põllumehed on valitsuse ettepaneku poolt, kuid nõuavad ka suhkru ja kohvi tollide alandamist, kuigi mitte nii suurel määral, kui pahempoolsed. Nende kava vähendaks tollisissetulekuid ainult Nkr. 3 miljoni võrra. Kuidas küsimus lõpuliikult laheneb seda näitab lähem tulevik.

Alkoholi keeldu asemele kõrge viinamaks Nagu teada on Norras praegu keeluseadus maksev. Nüüd on aga Norra valitsus Stortingile ettepanekuga esinenud alkoholi keeldu ära kaotada, kuid selle asemel kõrge

viinamaks sisseseada. Uue kavatsitava seaduse järele saaks riik iga pudeli pealt Nkr. 2 maksu, mis üldse Nkr. 38.000.000 uut sissetulekut annaks.

Rootsi.

Tselluloositurul. Svensk Papperstidning kirjutab, et mitmete fundemärkide järele otsustada võib, et tselluloositurul kaua oodatud muudatuse ees seisab: müügid lähevad elavamaks ja hinnad on endiselt kindlad. Senini on ainult Ameerika Ühisriigid ja Inglismaa suuremaid aastalepinguid teinud. Kontinentaalmaad näitavad valuutaseisukorra tagajärjel suurt tagasihoidlikkust ning katavad ainult päeva tarvitusi.

Prantsusmaa on jaanuarist kuni oktoobrini 1923 Rootsist 66.700 tonni keemilist puumassi otnud, Norrast 25.200 tonni ning 70.400 tonni teistest Keskeuroopa maadest. Viimaste maade suur puumassi eksport Prantsusmaale ei ole mitte ainult madala valuutaga seletatav, vaid siin on suurt osa ka poliitiline olukord mänginud. Juba mitme kuu eest näitas ennast Rootsile Keskeuroopa konkurentis Hollandi, Itaalia ja Hispaania turgudel, mille tagajärjel Rootsi eksport seal sunnitud oli ennast väiksemate otsekooste müümiste peale tagasitõmbama.

Ameerika turgude teadaanded annavad kõige paremaid lootusi tuleviku üle: Sealsed importöörid arvavad suuremate nõudmistega rehkendada võivat, osalt sellepärast, et paberitööstusel üldiselt palju tööd ning tagavarad väiksed, osalt ka selletõttu, et sisemaa tootmisvõime vähenenud on. On ka kaunis tuntuval määral sulfiitselluloosi viimasel ajal Ameerika turul ära müüdud, \$ 3:50–3:75 pr. 100 lbs ex dock pleegitud sulfiidi ja hinnaga \$ 2:60–2:85 kõva sulfiidi eest. Ei ole aga kahtlust, et need hinnad vähe kõrgemad olla võiksid ilma et seeläbi nõudmine väheneks. Praegused erakorraliselt madalad hinnad on seletatavad liiga suure konkurentisiga ja müügi korraldamatusega Ameerika turul.

Kaubavahetus Soomega 1923. Väljavedu Rootsist Soome oli mõõdaläinud aastal 264,1 miljoni krooni suur, 248,4 miljoni krooni vastu 1922. a. Soome väljavedu Rootsist teeb 246,1 milj. krooni välja, 291,6 milj. krooni vastu 1922. aastal. Nagu nendest arvudest näha on Rootsi–Soome vaheline kaubandus mõõdaläinud aastal Rootsile edu näidanud Soome arvel.

Riigipanga aruanne. Rootsi riigipank avaldas oma 1923. aasta aruande, milles konstateeritakse, et erapankade nõudmistega vähenemine riigipanga vastu, mis 1922. aastal oma alguse sai, ka suuremalt jaolt 1923 aastal edasi kestis. Paberraha on 1923. aastal tsirkulatsioonis olnud keskmiselt 563 milj. krooni, kuid see arv on ka ajuti 600 milj. Rootsi kroonini tõusnud, ning 482 milj. alanenud. Nii paberraha tsirkulatsioon, kui ka hinnaindeks on üldiselt relatiivselt püsivad olnud.

Huvitav on märkida, et 1920. aastal hindade langemisega ühenduses tekkinud väikeste rahamärkide kasvamine tsirkulatsioonis kestvalt edasi läheb.

Riigipanga kullafond on 1923. aastal 2,1 milj. krooni võrra vähemaks jäänud. Väljaantud kuld on suuremalt jaolt tööstusalade peale äratarvitatud.

Riigipanga poolt väljaantud laenu olid 1923. aastal rohkemalt Rkr. 490,9 milj., vähemalt 248,8 milj. ja keskmiselt 345,9 milj. kr. suured. Arvud on natuke vähemad, kui eelmisel aastal.

Daani.

Daani Moskva delegatsiooni liige Daani-Vene kaubanduslikest läbikäimistest. Daani Moskva delegatsiooni liige direkt. Eigil Leth, kes eelmise nädala lõpul Moskvast siia sõitis, seletanud siinse lehe „Berl. Tidende“ kaastöölisele praeguse Daani-Vene kaubanduslike läbikäimise kohta järgmist. Vene kaubanduslike läbikäimine väljamaaga olla ikkagi nõukogude valitsuse kõva kontrolli all, ning sellel polla tähtmist ses suhtes mingisuguseid muudatusi ettevõtta. Daani ärimed, kes Venega äri ajada tahavad, pidada Vene Kopenhageni delegatsiooni kaudu müüma ja ostma ehk jälle koostöötama mitmesuguste Vene organisatsioonidega, valitsusühisustega ning koöperatiivettevõtetega, kellel õigus iseseisvalt väljamaa äri ajada. Daani olla läinud aastal Venest suurel määral vilja ja loomatoitu (eriti õlikooki) ostnud ning üks kõige suurematest Vene saaduste ostjatest olnud. Selle vastu aga lasta Vene sisseostud Daanis oma peale kauda oodata. Siiski olla põhjust loota, et Vene Kopenhageni delegatsioon, kui ta Daani turu olude põhjaliku uurimisega lõpule jõudnud ning selle uurimise tagajärjed nõukogude valitsusele esitanud, suuremal määral Daani saadusi ostma hakkab. Peale Daani delegatsiooni Moskvasse tulekut olla mitmed Daani firmad Venemaal töötama hakanud, ning mitmed pidada praegu venelaslega tulevase koostöötamise asjus läbirääkimisi. Daani ärimedest tulla aga arvesse võtta, et nõukogude valitsus ärimed, kes ainult spekuleraida tahavad, Venesse sisse ei lase. — Nõukogude valitsuse kohta ütelnud hra Leth, et see Venemaa praeguse majanduslike süsteemi loomiseks ning maa olude korraldamiseks väga palju tööd teinud olla.

Ford Motor Co vabrikud Kopenhagenis ja Vene turul. Nagu „Berl. Tid.“ teatab, tahta Ford Motor Co edaspidi kõik automobiilid, traktorid j. n. e., mis ta Venemaale saadab, oma Kopenhageni vabrikutes valmistada lasta. See olla otsuseks tehtud ühel koosolekul Pariisis, millest osavõtnud Ford Co Euroopa vabrikute peadirektor Harrington, Ford Co Kopenhageni vabriku juhataja direkt. Carlsen ja keegi dr. Hammer Moskvast, kes nõukogude valitsuselt automobiilide sisseveoks Venesse litsentsi saanud. Et Ford Co oma Kopenhageni vabrikutes automobiilide valmistamisel võimalikult laialt ulatusel Daani tööstuse saadusi (näit. kummi ja kalossi) tarvitada tahab, loeb leht Pariisis tehtud otsuse teostamist väga kasulikuks Daani tööstusele. — Ford Co'l töötab praegu Kopenhagenis üks vabrik, mis 75 automobiili päevas valmistab ning oma toodanguga Daani, Norra, Rootsi, Soome, piiriiriikide, Poola ja osalt ka Saksa turu tarvitust rahuldab. Kõikide Ford Co Euroopa vabrikute hulgas olnud see vabrik a. 1923 esimesel kohal — nii toodangu suuruse kui ka headuse poolest. S. a. aprillis ehk mais aga algab Kopenhagenis oma tegevust Ford Co uus, praegu veel ehitusel olev vabrik, mis esimesest palju suurem. See valmistab 200 automobiili päevas, vahetusega töötades aga koguni 600.

Vene eksportbank Kopenhagenis, millest varemalt juba mitu korda kirjutatud, algas nime all „Det nordiske Kredit-Aktieselskab“ moodunud kuu viimastel päevadel oma tegevust. Ta juhtivaks direktoriks on keegi Simon Gordon, kes tuntud Vene pangafegelane olla. Prokuristiks on end. Landmandsbank'i direktor Emil Rasmussen. — Uus pank olla Moskva riigipanga tähtsam korrespondent Daanis.

Daani valitsuse poolt sisseveo piiramiseks tarvitusele võetud abinõud. Eelmisel nädalal kir-

jutati sellest, et Daani valitsus tahab tarvitusele võtta mõjuvaid abinõusid suure sisseveo vastu, mis Daani krooni langemise põhjuseks. Nüüd on see sündinud. 1.2.24. võttis Daani riigipäev rutulises korras vastu rahaministri poolt ette pandud 2 seaduseelnõu. Üks neist on seaduseelnõu tollimaksude ajutise kõrgendamise kohta, teine — seaduseelnõu müütmismaksu kohta mootorsõiduriistade pealt.

Ajutine tollimaksude kõrgendus astub jõusse 1. veebr. 1924. ja on maksev kuni 30. juun. 1924. Tema eesmärgiks on kõrgete sisseveotollide läbi piirata nende väljamaa kaupade sissevedu, milliseid mitte hädatarvilikkudeks lugeda ei või, vaid luksusaritektiks. Sarnasteks loetakse uue seaduse järele kuivatatud ja sissetehtud puuvilja, vürtsisid, ilutulede valmistamiseks tarviliikka aineid, siidi ja siidikaupasid, muustritega kaunistatud linast ja villast riiet kui ka neist valmistatud ihu- ja peakatteid, pörandavaipasid ja pörandavaibarriet, tubakat ja tubakasaadusi. Tollimaksud nimet. kaupade pealt on järgmiselt kõrgendatud:

kuivat. õunad	— uus toll kr. 0.25 pr. kg (end. kr.0.04)
ploomid,	
viigid, dat-	
lid, rosinad	„ „ „ 0.50 „ „ („ „ 0.04)
muu kuivatat	
puuvilja . .	„ „ „ 1.00 „ „ („ „ 0.04)
ananas, virsi-	
kud ja ab-	
rikoosid . .	„ „ „ 1.00 „ „ („ „ 0.35)
sissetehtud	
puu- ja aia-	
vilja	„ „ „ 0.50—1.00 pr. kg. (end. kr. (0.24—0.40)
kardemon ja	
muskaat . .	„ „ „ 10.00 pr. kg. (end. kr. (3.00)
kaneel ja m	
vürtsid . .	„ „ „ 0.60 „ „ (end. kr. (0.12—0.30)
püssirohi ja	
ilutuledeks	
tarvil. ained	„ „ „ 1.00 „ „ (end. kr. (0.20)
tooressiid ja	
siidiniit . .	„ „ „ 1.00 „ „ (end. 0.20)
igasugused	
siidikaubad	„ „ „ 20, 30 ja 35 protsenti kauba väärtusest (end. vastavalt 15, 20 ja 25 protsenti)
polsterdatud	
mööblid . .	„ „ „ 25 ⁰ / ₀ väärtusest (end. 15 ⁰ / ₀)
kunstlised	
lilled	„ „ „ kr. 40.00 pr kg. (end. kr. 30.00)
muustritega	
kaunist. li-	
nane ja vil-	
lane riiet ja	
neist valm.	
ihu- ja pea-	
katted	„ „ „ 30 ⁰ / ₀ väärtusest (end. 20 ⁰ / ₀)
pörandavai-	
bad ja põ-	
randavaiba-	
riie	„ „ „ 25—30 ⁰ / ₀ väärtusest (end. (15—20 ⁰ / ₀)
tubakas	„ „ „ kr. 2.00 pr. kg. (end. kr. 1.00)
tubakasaadu-	
sed (siga-	
rid, pabe-	
rossid, pii-	
butubak . .	— tollimaksu kõrgendus vastab kõr-
	gendatud tollile nende saaduste
	valmistamiseks tarvit. toorestu-
	baka pealt.

Kaupasid, millede tolli nüüd kõrgendati, veeti a. 1922 üldse 85 miljoni Dkr. eest sisse. Kui neid kaupasid lähemas tulevikus sama suurel määral sisse veetakse, suurendab uus tollikõrgendus riigikassa tulust kokku 17 miljoni Dkr. võrra. On aga arvata, et kõrge toll kõnes olevate kaupade sissevedu tähtsali vähendab, nii et tollikõrgendus riigikassale kaugeltki niipalju sisse ei too.

Teise seadusega — müüsimaksu kohta mootorsõiduriistade pealt — tahetakse piirata suurt sõiduautomobiilide sissevedu Daani, mis Daani kaubabilansi passiivsuses mitte vähe süüdi ei olla. Nii on rahaministri seletuse järele a. 1923 ca 32 miljoni Dkr. eest sõiduautomobiilid sissetoodud. Seadus on maksev 1. l. 24—31. l. 24, ning tema järele maksetakse iga uue mootorsõiduriista pealt selle müümise puhul teatavat maksu riigikassa kasuks. Maksu suurus on ärarippuv sõiduriista väärtusest Daani kroonides ning järgmiselt kindlaksmääratud:

kui väärtus mitte üle 2000 Dkr.	— 15% väärtusest
„ „ 2000—5000 Dkr.	— 300 Dkr. esimese (2000 Dkr. pealt
	— plus 20% ülejää- (vast summast,
„ „ 5000—10000 „	— 900 Dkr. esim. (5000 Dkr. pealt
	— plus 25% ülejääv. (summast.
„ „ üle 10000 „	— 2150 Dkr. esim. (10000 Dkr. pealt
	plus 30% ülejääv. summast.

Veoaautosid, traktorid, lokomobiilid, põllutöö- ja teedeehitamismasinaid ei loeta mootorsõiduriistadeks, ning nende müümise puhul ei makseta riigikassale maksu. Ka on pruugitud sõiduautomobiilid müüsimaksust vabastatud.

Automobiilide omanikud on väga rahutud ning kaebavad, et uus seadus nende kaubandusalale ülepäsemata raskusi teeb ning selle täiesti hävitab.

Nagu öeldud, võeti mõlemad seaduseelnõud rutulises korras vastu, ning ajakirjandus, eriti konservatiivne, tervitab neid kui esimesi otsustavaid samme teel sisseveo piiramise poole. Kaheldakse aga siiski kas need abinõud üksi Daani krooni kurssi parandada suudavad. Sellepärast soovivad konservatiivne rahvapartei veel tollivõtmist kuld kroonides läbiviia. Valitsus ja äriilm ei ole aga selle pooli. — Radikaalid ja sotsialistid arvustavad küll mõlemad seadusi ja leiavad, et nad osalt puudulikud, osalt kahjulikud on. Nii kardavad sotsialistid, et uued suured tollimaksud siidi ja tubaka pealt Daani tekstiil- ja tubakatööstuses suurema tööpuuduse esile kutsuvad.

Tööpuudus Daanis. 26. jaan. s. a. oli kogu Daanis 56346 töötatut. Nende arv on seega aja jooksul 19. l. 24—25. l. 24 jälle tõusnud (1172. inimese võrra). — Samal ajal 1923 oli Daani töötatute arv 59300 ja 1922 — 89700.

Leivahinna tõus Daanis. 1. veebr. s. a. kõrgendati Kopenhagens rukkileivahindasi 12 ööri võrra ühe leiva pealt. Selle kõrgendamise põhjuseks olla krooni viimane suur langemine.

Teated ettevõtete tegevusest.

Ärikalender.

27. veebruaril.

Eesti Graafika- ja Raamatukõitmisõstuse ettevõtjate Ühing, korraline peakoosolek, kell 6 p. l. Tallinnas, Pikk t. 2.

28. veebruaril.

A/S. „**Eesti Petrol**“, esimene peakoosolek, kell 10 homm.; Tallinnas, V. Karja t. 3, k. 2.

1. märtsil.

O/ü. „**Systema**“, korraline peakoosolek, kell 4 p. l., Tallinnas, S. Karja t. 11.

2. märtsil.

O/ü. „**Radix**“, erakorraline peakoosolek, kell 11 e. l., Tallinnas, S. Karja t. 20.

O/ü. **Viljandi metsakasutamise selts**, korraline peakoosolek, kell 3 p. l., Viljandis, Suurturg 12.

Tähtsamad enampakkumised.

Tallinna tolliameti ladudes, 27. veebruaril s. a. kell 10 homm. — mitmesugused kaubad.

Tähtsamad vähempakkumised.

Mereasjanduse peavalitsus, kinnisel, 26. veebruaril s. a. — **1.200 tonni kivisüüt** („Best South Yorkshire Double Screened Hards Steam Coal“). Lähemaid teateid annab M. P. masinate inspektor.

Sv. varustusvalitsus, kinnisel, 1.—8. märtsil s. a. — **juhtnaha, saapamääret, puuvillaseid sokke ja sviifreid**. Pakkumised ära anda Tallinnas, Pagari t. 1, tuba 27. Lähemalt sealsamas.

Sv. varustusvalitsus, kinnisel, 1. märtsil s. a. kell 11 e. l. — **puuvillase riide värvimine**. Pakkumised ära anda. Tallinnas, Pagari t. 1, tuba 27. Lähemalt sealsamas.

Haridusministeerium, kinnisel, 1. märtsil, s. a. kell 12 päeval — **Koluvere lossi paranduse ja ümberehituse tööd**. Pakkumised ära anda haridusministeeriumi maj. os. sekretäärile. Lähemalt sealsamas.

Isiklikud teated.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud. Karl Kuuse ja Emilie Kuuse, sünd. Kurviis; Rudolf Priidiku p. Renning ja Aleksandra Joosepi t. Renning, sünd. Feldmann; Hermann Madise p. Palm ja Amalie Tooma t. Palm, sünd. Sommer; Jaak Hansu p. Luik ja Anna Jaani t. Luik; Hermann Augusti p. Masing ja Salme Tõnise t. Masing, sünd. Vinnal; Aleksander Jüri p. Tamjärv ja Johanna Juhani t. Tamjärv, sünd. Lehmeis; August Juhani p. Kilter ja Vilhelmine Villemi t. Kilter, sünd. Felder; Georg Krüdener ja Katharina Krüdener, sünd. Vrangel; Karl Juhani p. Übjus ja Alviine Adami t. Übjus, sünd. Vaha; Emmerich Oskari p. Behr ja Helene

Hermani t. Behr, sünd. Vrangell; Johannes Hansu p. Ehrenverth ja Anna Hindriku t. Ehrenverth, sünd. Reinap (R. T. nr. 25/26-1924.).

Turu ülevaated.

Rahaturg.

Kui eelmisel nädalal dollar veel oma saavutatud seisukorda kinni pidas, pidi ta siiski täna lõppeval nädalal igal börsel sellest pingutusest loobuma. Nii langes ta Londonis 4.30 pealt 4.315 (kuu algul 4.32), Stockholmis 3.83 pealt 3.822 (kuu algul 3.80), Helsingis 39.83 pealt 39.80 (kuu algul 40.05), kuna Tallinnas terve nädal püsinud 380 mk.

Naelsterling tõusis New-Yorgi börsel 4.28 pealt 4.315. Stockholmis 16.47 pealt 16.491, Helsingis 171.45 pealt 171.25, vahepeal juba 170.70 olnud. Tallinnas 16.35 pealt 16.37, vahepeal 16.29 koteeritud olles.

Soome mark on taganenud ainult naelsterlingi vastu - Londonis 171.12 asemel 171.37, kuna mujal igalpool tõusnud: Stockholmis 965 asemel 961, Tallinnas 153 asemel 154.

Võimatut langemist käib Prantsuse frank. Nädala jooksul langes ta Londonis 96.75 pealt 100.45, seega 3,5⁰/₀; Stockholmis 17.00 pealt 16.40; Helsingis 179 pealt 166.

Moskva tservonets jätkab oma tõusu: kuu algul noteeriti 1000 doll. 217 tserv. 20-dal - 214.5 ja 1000 naelst. 929 tserv. asemel 920. Jaanuari algul olid need arvud vastavalt 220 ja 940.

Eesti rahaturg ei avaldanud läinud nädalal suuremat elavust. Välisvaluuta nõudmine ja pakkumine on kaunis nõrk, kus juures pakkumine vaevalt ülekaalus. Alles kuu lõpul oodatakse suuremat välisvaluuta juurevoolu, mis peaaegselt pankadel väljamaal saadaolevatest summadest tuleb.

Kaubalaadimised riigi raudteel.

Üksikutele nädalatele on meie era-kokkuvõtte järele riigi raudteedel (laiaroopalisel, Paide-Tamsalu, Valk-Mõniste ja kindluse Nõmme-Vääna kitsaroopalistel liinidel) kaupu laaditud järgmisel määral (vagunid):

	6-12. jaan.	12-18. jaan.	18-24. jaan.	24-31. jaan.	1-6. veebr.	7-13. veebr.
Teravilja ja						
Jahu . . .	194	43	48	109	87	77
Kartulid . .	34	22	17	13	19	6
Elusloomi . .	65	98	92	76	67	90
Linu . . .	49	36	36	37	33	60
Põletispuid .	528	543	461	590	541	629
Muud metsamaterjali .	167	204	119	254	288	427
Põlevkivi . .	114	95	57	110	57	122
Muud era-kaupa . .	750	778	624	904	804	1015
Kokku . .	1904	1819	1454	2093	1902	2426
Raudtee veod	192	191	109	211	195	223

Kokku laaditud . . . 2096 2010 1563 2304 2097 2649

Tallinna laiaroopalisesse kaubajaama on samade aegade jooksul sisemaalt sisse tulnud:

	1-7. veebr.	8-14. veebr.
Teravilja ja		
Jahu . . .	5	8
Kartulid . .	1	—
Põletispuid .	276	347
Metsamaterj. .	35	71
Linu ja takku	3	23
Muud erakaubad . . .	48	8
Põlevkivi . .	—	35
Kokku . .	368	492

Viimased börs kursid*)

	London			Stockholm			Helsingi			New-York		
	1923 a.	1924. a.		1923 a.	1924. a.		1923 a.	1924. a.		1923 a.	1924. a.	
	22. II.	15. II.	22. II.	22. II.	15. II.	22. II.	21. II.	14. II.	21. II.	21. II.	14. II.	21. II.
Naelsterling . . .	—	—	—	17.69	16.47	16.49	174.20	171.45	171.25	4.72	4.305	4.315
Dollar	4.715	4.302	4.315	3.75	3.83	3.82	3.705	39.83	39.80	—	—	—
Prantsuse frank .	77.50	96.75	100.45	22.75	17.00	16.40	224	179	166	—	—	—
Helveetsia frank .	—	—	—	70.70	66.55	66.20	—	—	—	—	—	—
Rootsi kroon . .	17.69	16.48	16.49	—	—	—	9.86	10.43	10.395	—	—	—
Soome mark . . .	17.55	17.11	17.137	10.07	9.62	9.61	—	—	—	—	—	—
Daani kroon . . .	24.23	27.22	27.175	72.95	60.75	60.75	724	654	630	—	—	—
Hollandi gulden .	11.88	11.50	11.535	148.90	143.20	143.06	14.68	14.90	14.86	—	—	—
Eesti mark	—	—	—	—	—	—	11.00	10.50	10.50	—	—	—
Kuld per unts . .	87/6	96/2	95/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		14 s.k.p.										

*) London noteerib kurse: £ 1 nii mitu vastava maa rahaüksust. Mujal on noteerimisviis nagu Tallinnas, s.t. kurs näitab ühe naelsterlingi ja dollari hindu oma maa rahaüksustes ja kõikide teiste valuutade hindu 100 üksuse eest.

Tallinna börs kursisedel

Kuupäev		1 dollar	1 naelsterling	1 biljon Saksa marka	100 Soome marka	100 Rootsi krooni	100 Daani krooni	100 Prantsuse frk.	100 Holl. guilder.	1 Läti rubla	100 Tšehosl. kr.	1 kuld rubla	100 Itaalia liiri	100 Helveetia fr.
18.11	O.	379	1622	—	944	9825	5900	1620	14150	71,75	1085	188	1635	6600
	M.	380	1629	85,—	954	9925	6000	1670	14250	73,25	1115	—	1665	6650
	T.	—	1617	—	—	—	—	—	14200	—	—	—	—	—
19.11	O.	379	1623	—	943	9830	5950	1550	14125	71,875	1085	188	1625	6600
	M.	380	1630	85,—	953	9930	6050	1600	14225	73,125	1115	—	1655	6650
	T.	—	1630	—	—	—	—	—	—	73—	—	—	—	—
20.11	O.	379	1623	—	942	9840	5915	1550	14100	71,75	1085	188	1620	6575
	M.	380	1630	85,—	953	9940	6015	1600	14200	73,25	1115	—	1650	6625
	T.	—	1630	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21.11	O.	379	1626	—	943	9845	5930	1550	14100	71,75	1085	188	1620	6575
	M.	380	1633	85,—	953	9945	6030	1600	14200	73,25	1115	—	1650	6625
	T.	380	1633	—	953	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22.11	O.	378,5	1630	—	945	9850	5975	1580	14150	71,75	1085	188	1630	6575
	M.	379,5	1637	85,—	955	9950	6075	1630	14250	73,25	1115	—	1660	6625
	T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23.11	O.	378,5	1630	—	945	9850	5975	1580	14150	71,75	1085	188	1630	6575
	M.	379,5	1637	85,—	955	9950	6075	1630	14250	73,25	1115	—	1660	6625
	T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tähtsamate en gros kaupade hinnad, mis läinud nädalal kauba börsel koteerimise komisjoni poolt koteeriti.

Jahud: nisu, pehme, kõrgem Ameerika sort. pd.	570—700	Kohvi, Kesk-Ameerika sordid	4200—5200
„ „ söre Ameerika	650—720	„ „ Mexiko	—
A/S. Rotermanni tehaste jahud: nisu, pehme,	520—640	Tee, lahtine Pekoe broken, Java	4800—4800
„ söre	640—670	„ „ Orange Pekoe, Java	5800—6000
„ pehmed, teised sordid	—	„ „ „ Tseillon	6000—6600
Rukki jahud	280—290	„ „ „ Moning, Hiina	4200—4400
„ püül	400—445	Suhkur, peenike, valge, Saksamaa	1120—
Nisu, Vene	—	„ „ Java	—
Rukis Eesti	280—285	„ „ Czechoslovaakia ja Poola	1140—1160
„ Vene,	—	Sirup, kartuli, B 42 ^o	750
Kaerad, toldu, Vene	255—260	„ „ B 38 ^o	—
Otrad,	—	„ „ Glucose	725
Erned, rohelsed, Eesti	—	Sool, lahtine	53—55
„ „ Hollandi	—	Heeringad, Yarmouth, Mattie	tünn 4500—4800
Riis, Burma II.	660—680	„ „ Shotti Mat Full	4800—5000
Kartulid, eksport fob Tallinn	—	„ „ Mattie	4700—4900
„ piirituse	—	„ „ Norra Full	—
Kartuli tärglis „Superieur“	575—600	„ „ Islandi	2500
Piim, pudelites ltr.	20	Liha, sea, I. sort pd.	1360—1480
Või, melerei, eksport pd.	4720—4800	„ „ looma, I. sort	500—980
Margariin, väljamaa	2000—2200	Pekk, eksport. I s.	—
Juust, kohalik, Schweitsi. pd.	2400—2600	Heinad, aasa vaguniviisi	—
Kaselin	—	Õlikoogid, linaseemne	275—280
Munad, eksport I. s. (sinine tpl.)	600—800	„ „ palmi	215
„ „ II. s.	16—17	„ „ päevalille	275—280
Kakao, Inglis	1200—1400	„ „ soja	345—355
„ „ Ameerika	1100—1200	Nisukliid	180—190
„ „ Hollandi	1600—1700	Rukkikliid.	—
Kohvi, Rio, Santos	3200—3800	Puuvilla riie, Bias, D. I. ars.	37,5—41,75
„ „	—	„ „ Mitkal, ekstra	29—30,75
		Lina, Liivi R. pd.	2300—2350
		„ „ Võru-Petseri	2600—2700

Lina seemned, õli 87 1/2% basis fr. Tall.	—	Tsement, Portland, Port-Kunda	—
" külvil 98—99 " . . . pd.	—	pütt 10 pd. 10 naela	pütt 745
Takud, Codilla I "	—	Tsement, Portland, Port-Kunda	—
" " II. "	—	pütt 10 pd. 10 naela fr. Kunda.	"
Kivisüsi, auru, Yorkshire 2k. pest.	59—61	Tsement, Portland, Aseri	690
" Newcastle "	57—58	Kriit, toores pd.	100
" sepa "	64—66	" pestud "	116—130
Koks, valu "	95—100	Asfalt "	160
" gaasi "	85	Tõrv, kivi "	—
Põlevkivi, I. sort "	10	" puu "	—
Põlevkivi, II. sort "	7,5	Lubi "	35—40
" III. " "	5	Gips, tükikides frko Isborsk	—
Raud, sordi "	300—320	" jahvatatud "	—
" latt "	—	" krohvimise, loko "	70
" vits "	440—490	Teliskivid, I. sort, tuhat, fr. Tall.	6100
" raud plekk "	440—500	Puumaterjalid, saetud D/B/B/	—
" " tsingitud "	720—760	Besti Strd I, II ja III s. frko Tal.	—
Teras Inglis "	—	Puumaterjalid "	—
" Saksa "	—	" IV s. "	—
" nikkel "	—	" propsid; 7x7 "	—
" vedru "	450—500	" liiprid "	—
" tallad "	260	Põletispuud, sega 20% okaski, k. sid.	5500—5800
" tööriistade "	1100—1200	" "	—
" talla "	340—380	Nahk, talla, Eesti kodumaa too-	—
Malm "	240—250	resnahast valmistud . pd. I s.	4400—4600
Inglitina "	7200—7500	Nahk, talla, Ameer. tooresn. val-	—
Seatina "	950—1000	mist. I sort	5000—5200
Vask, plekk punane "	4000—4800	Nahk talla, Ameer. tooresn. val-	—
" valge "	3600—4600	mist. II sort	4400—4600
Tsink-plekk "	1600	Toores nahk väiksed ja suured	—
" "	—	Tuletikud, origin. kast (500 pakki)	5800
Masinaõli, Vene, Nobel No. 6.	535—540		
" Ameerika "	520—540		
" solaar "	—		
" Vacuum Vene "	1000—1300		
" auto "	700—750		
Tsilindriõli, Vene "	600—730		
" Ameerika "	50—700		
Põlevkivi õli "	180—240		
" pigi "	300		
Nafta, Vene "	240—260		
" Ameerika "	200—210		
Petrooleum, Vene "	230—290		
" Ameerika "	280—290		
Bensiin, Vene "	600—650		
" Ameerika "	600—650		
Piiritus, eksport. (excl. vaat) fob ltr.	\$ 0,20		
Pesusooda pd.	200—210		
Seebikivi 72% Inglis "	560—600		
Parafiin 50—520 "	—		
" 1200—1340 "	—		
Parkimise ekstrakt "	850		
Väävel, õie 98% "	390—410		
Värvid, nigrosin vees sulav, välj. kg.	550—590		
" tsinkvalge Saksa roh. PZ. pd.	1500—1600		
" Prantsuse "	1500—1600		
" tinavalge Inglise "	1300—1400		
" ooker Prants. "	330—380		
Väetisained Superfosf. „Silva“ (k. 6 pd.)	—		
" 17-18% fr. Tallinn. "	—		
" Superfosf. E. T. K. must kukk	—		
(k. 6 pd.) 18—20% fr. Tallinn.	—		
" Thomasjahu k.100kg. 15-17%	—		
" Kaalisool, 30% kott 6 pd. frko jaam	—		
" 40% "	—		
" Kainiit 12% lahtine, pd.	—		
" Norra saipeeter, kott 6 pd.	—		
" Vosvoriit, Besti 6% "	—		
Paber, rotatsiooni "	410		

Prahid :

Lina			
Tallinn — Stettin	tonn	—	
" — Ghent	"	—	
" — Dundee	"	—	
" — Belfast	"	—	
" —	"	—	
" —	"	—	
Takud + %			
Puumaterjalid D/B/B/	standard		
Tallinn — London	"	—	
" — E. C. C. P. (Ingl. idarand)	"	—	
" — Antwerpen	"	—	
" — Southampton	"	—	
" — Manchester	"	—	
"	"	—	
"	"	—	
Segakaup	tonn		
Tallinn — Stettin	"	—	
" — London	"	—	
" — Stockholm, või	"	—	
"	"	—	
"	"	—	
Kartulid			
Tallinn	"	—	
"	"	—	
"	"	—	
"	"	—	
"	"	—	
"	"	—	
"	"	—	
"	"	—	